

**AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY**
organizační složka státu

ODBORNÉ STANOVISKO

Posouzení úsekových odpínačů Fla, Flc vrcholových (vodorovné)

Stanovisko obsahuje 3 strany

Příloha:

Příloha 25: Schématický nákres úsekových odpínačů Fla, Flc vrcholových (vodorovné)

Příloha 26: Schématický nákres úsekových odpínačů vrcholových (vodorovné) - detail

Předmět odborného stanoviska:

Odborné stanovisko je zpracováno na základě objednávky firmy ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly.

Použité podklady:

Objednávka firmy ČEZ Distribuce, a.s. ze dne 26. 6. 2019 a přílohy 25, 26 objednávky, které obsahují okótovaný schématický nákres úsekových odpínačů Fla, Flc vrcholových (vodorovné) na podpěrných bodech a v detailu.

ODBORNÉ STANOVISKO:

ÚSEKOVÉ ODPÍNAČE Fla, Flc VRCHOLOVÉ (vodorovné) – příloha 25, 26

Hodnocení bezpečnosti: Předmětem posouzení jsou úsekové odpínače Fla, Flc, které slouží k připojení či odpojení úseku elektrického vedení vysokého napětí. Posuzované odpínače se nacházejí na vrcholu příhradového stožáru nebo betonového či dřevěného sloupu.

Způsob zabezpečení odpínačů a konstrukce, na které jsou umístěny, je v následujícím textu popsán odděleně pro nově budovaná či rekonstruovaná elektrická vedení a pro stávající vedení. U nových či rekonstruovaných vedení je nutné vycházet z požadavku uvedeném v § 5a odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Dle tohoto ustanovení *„každý, kdo buduje nebo rekonstruuje nadzemní vedení vysokého napětí, je povinen je opatřit ochrannými prostředky, které účinně zabrání usmrcování ptáků elektrickým proudem“*. U stávajících elektrických vedení se pak jedná o naplnění legislativního požadavku, který je uveden v § 5 odst. 3 zákona 114/1992 Sb., v platném znění. Zabezpečení stávajících staveb vychází tedy z požadavku předcházení nadměrnému úhynu, kterému lze zabránit technicky a ekonomicky dostupnými prostředky. Současně je zajištění ochrany ptáků na elektrickém vedení splněním zákonné povinnosti provozovatelů distribuční soustavy dle § 25 odst. 11 písm. g) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích, ve znění pozdějších předpisů.

Použití úsekových odpínačů vrcholových **u nových či rekonstruovaných vedení** je možné pouze s podmínkou aplikace ochranných opatření. Konkrétně se jedná o osazení zábran proti přisednutí ptáků (viz příloha 25, 26). Pro úplnost připomínáme, že v případech, kdy se úsekové odpínače vrcholové nacházejí na konzolách „Pařát“ nebo „Delta Variant“, či na jejich konstrukčně podobných variantách, není aplikace tyče dosedací (tzv. bidlo) požadována na podpěrném bodě s odpínačem, ale na obou podpěrných bodech s ním bezprostředně sousedících, jestliže na nich není možnost bezpečného přisednutí ptáků. Tento požadavek je uveden v „Seznamu bezpečných řešení z hlediska ochrany ptáků před úrazem elektrickým proudem“ na internetových stránkách AOPK ČR, v odkazu „Pravidla umístování bidel“.

U stávajících vedení je jako ochranné opatření požadována aplikace tyče dosedací (tzv. bidla) na podpěrný bod (dále jen „PB“) s úsekovým odpínčem. I když v „Seznamu bezpečných konstrukcí a řešení z hlediska ochrany ptáků před úrazem elektrickým proudem“ na internetových stránkách AOPK ČR, v odkazu „Pravidla umístění bidel“ je uvedeno, že bidlo se umísťuje na oba PBy bezprostředně sousedící s bodem s odpínačem, u této konstrukce se jedná o výjimečné použití bidla. Důvodem k aplikaci tohoto opatření je provozně složitá a ekonomicky neefektivní aplikace zábran na vrcholové odpínače, které jsou v distribuční síti společnosti ČEZ Distribuce a.s. po dovršení jejich technické životnosti nahrazovány již jiným typem odpínačů. Současně tyč dosedací nabízí větší prostor pro přisednutí ptáků než konzola s odpínači. Lze tedy předpokládat, že ptáci budou k přisednutí využívat raději bezpečné bidlo než rizikovou konzolu.

Závěr: Použití úsekových odpínačů Fla, Flc vrcholových je **u nových a rekonstruovaných vedení** možné považovat za bezpečné řešení pouze po aplikaci zábran proti přisednutí ptáků. **U stávajících vedení** je požadována instalace tyče dosedací (tzv. bidla) na podpěrný bod s úsekovým vrcholovým odpínačem. Jedná se o výjimečné použití bidla přímo na PB s úsekovým odpínačem.

Provozovatel je povinen zajišťovat průběžnou kontrolu funkčnosti ochranných opatření a v případě zjištění závady na funkčnosti opatření zajistit její neprodlené odstranění.

Závěrečné upozornění:

Možnost změny stanoviska dle aktuálních poznatků

Na základě monitoringu úhynu volně žijících ptáků na elektrické distribuční soustavě bude rozšiřován okruh znalostí o technických parametrech zapříčiňujících mortalitu ptáků na konstrukcích soustavy. Na základě těchto znalostí mohou být vydávané posudky aktualizovány. Výrobky uvedené do provozu nebo obsažené v projektové dokumentaci výstavby či rekonstrukce vedení na základě posudků platných v době projektové přípravy budou považovány za bezpečné po dobu jejich technické životnosti.

Zpracoval: Ing. Václav Hlaváč, RNDr. Jitka Uhlíková

Schválil:

Ing. Pavel Pešout

ŘEDITEL SEKCE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Kaplanova 1931/1

148 00 Praha 11 - Chodov

-14-

V Praze dne 10. 1. 2020